

Õiguskantsler

Teie 03.09.2020 nr

Meie 02.10.2020 nr 14-1/201472/2005314

Lapse tervises seisundi hindamine

Lugupeetud avaldaja

Kirjutasite, et Teid ajas segadusse [artikkel](#), milles perearst selgitas, et „vajadusel kinnitab lapsevanem oma tõendiga, et tema hinnangul ei ole laps nakkusohtlik, seda ka näiteks laste puhul, kes kannatavad köha või nohu põhjustava kroonilise haiguse all“. Palusite selgitada, millised on lapsevanema õigused ja kohustused ning kes lõpuks otsustab, et laps lasteaeda või kooli ei lähe, vaid peab koju jääma.

Lasteasutustel tuleb kaitsta nende hoolde usaldatud laste tervist ([koolieelse lasteasutuse seadus](#) (KELS) § 3 p 2, [põhikooli- ja gümnaasiumiseadus](#) (PGS) § 44, [huvikooli seadus](#) § 19 lg 3). See tähendab, et lastele tuleb tagada tervist toetav keskkond, samuti kaitsta neid nakkusohu eest. Lasteasutusel kui tööandjal on kohustus kaitsta ka töötajate tervist. Esmane vastutus lapse õiguste ja heaolu tagamise eest on aga lapsevanemal ([lastekaitse seaduse](#) § 7 lg 1, [perekonnaseaduse](#) § 116 lg 2). See tähendab, et lapsevanem hindab lapse tervises seisundit iga päev ning tema langetab esmase otsuse, kas laps on terve ja võib lasteaeda, -hoiu, kooli, huviringi või muusse lastekollektiivi minna.

Vanem peab tegutsema oma lapse parimates huvides. Kui lapse tervises seisundi või ravi kohta tekib küsimusi või kahtlusi, on mõistlik paluda selgitusi arstilt. Konkreetselt Covid-19 haiguse tõrjumiseks on Terviseamet andnud üldise [soovituse](#), et sümptomite (köha, palavik, hingamisraskused) avaldumisel tuleb helistada perearstile või perearsti nõuandeliinile. See soovitus kehtib nii täiskasvanute kui ka laste kohta.

Samas võib lapsel olla varem diagnoositud haigus, mille nähud sarnanevad mõne Covid-19 sümptomiga – näiteks astmast tingitud köha. Sellisel juhul pole mõistlikku põhjust eeldada, et tegemist on uue viirushaigusega. Sarnase selgituse annavad ka Haridus- ja Teadusministeerium ning Terviseamet oma [soovitustes õppetöö korraldamise kohta koroonaviiruse leviku tingimustes](#) (22.09.2020 versioon). Kroonilised haigused, nagu astma ja allergia, võivad põhjustada nohu ja köha, ent nende haigusnähtudega üldiselt koju jääma ei pea. Vanem saab vajaduse korral kinnitada, et lapsel on diagnoositud krooniline haigus ning arstitõendit ei nõuta. Samuti on selgitatud, et kerge nohu või kõhaga võib käia koolis, kui õpilane on mõnest hooajalisest nakkushaigusest paranenud ja tema enesetunne on üldiselt hea.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kui ei ole selge, kas tegemist on nakkusliku või mittenakkusliku seisundiga, tuleb nõu pidada perearstiga, kes selgitab, kas laps võib kooli või lasteaeda minna. Arst selgitab lapse enda tervise ja teiste huvides seatud nõudeid ja nende nõuete järgimise vajalikkust ([võlaõigusseaduse](#) § 758, [nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse](#) (NETS) § 6).

Selle kohta, et laps on terveks saanud, pole vaja lasteasutusele arstitõendit esitada. Koolitundidest on lubatud puududa üksnes mõjuvatel põhjustel. Õpilase haigestumist või temale tervishoiuteenuse osutamist loetakse mõjuvaks põhjuseks (PGS § 35 lg 2 p 1). Koolikohustusliku õpilase vanem teavitab hiljemalt õppes puudumise esimesel õppepäeval kooli õpilase õppes puudumisest ja selle põhjustest (PGS § 36). Selline kord kehtib 2010. aastast, mil põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses loobuti nõudest, et kui õpilane puudub koolist üle viie järjestikuse õppepäeva, tuleb tal võtta tervishoiuteenuse osutajalt haigestumise kohta tõend. Nõudest loobumist põhjendati sellega, et lapse õppes osalemise eest vastutab vanem. Selgitati, et „tervishoiuteenuse osutaja ei pea väljastama tõendit, kui vanem pöördub tema poole pärast lapse tervenemist (nt Terviseamet soovitabki ravida last gripihooajal kodus ja mitte minna arsti juurde üksnes selleks, et saada tõendit)“ (vt 2. lugemise [seletuskiri](#)). KELS ei nõua samuti lapse haigestumise korral arstitõendi esitamist.

Tõendi esitamist ei nõua ka NETS alusel kehtestatud sotsiaalministri määrus „[Nakkushaiguste tõrje nõuded](#)“. Määrus annab COVID-19 seoses juhise, et arsti otsusel jääb haigestunu kodusele ravile, kuid ei kohusta arstitõendit ega raviotsust eraldi dokumendina väljastama. Üldjuhul dokumenteeritakse tervishoiuteenuse osutamine ja terviseandmed „[Tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise tingimused ja korra](#)“ kohaselt. Patsiendile osutatud tervishoiuteenuse kohta peab tervishoiuteenuse osutaja edastama andmed tervise infosüsteemi ([tervishoiuteenuste korraldamise seaduse](#) § 59²). Tervise infosüsteemist saab vaadata nii diagnoosi kui ka näiteks ravirežiimi ja muid ravialaseid soovitusi (ka varasemate krooniliste haiguste kohta).

Alla 12-aastase lapse või alla 19-aastase puudega ravikindlustatud noore põetamiseks võib tööl käiv vanem võtta hoolduslehe ([ravikindlustuse seaduse](#) § 51 lg 4, § 59, vt lähemalt ka [hooldushüvitis](#)).

Kui koolil või lasteasutusel on tekkinud kahtlus, et laps on haigestunud või nakkuskahtlane, kuid vanem nii ei arva, peavad vanem ja lasteasutus koos leidma lahenduse. Vajaduse korral võib vanem nõu pidada perearstiga, kas lapse ja teiste laste tervise huvides on tema kollektiivis viibimine.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise